Coördinatie (2.)

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 10e februari 1960 door de Minister van Middenstand verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "tot invoering van een wekelijkse rustdag in nering en ambacht", heeft de 23e februari 1960 het volgend advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Classes moyennes, le 10 février 1960, d'une demande d'avis sur un projet de loi "instaurant le repos hebdomadaire dans l'artisanat et le commerce", a donné le 23 février 1960 l'avis suivant :

De Raad van State heeft reeds vroeger over soortgelijk voorontwerp geadviseerd en bij die gelegenheid aanzienlijke wijzigingen en een nieuwe tekst voorgesteld.Deze tekst is, op weinig na, in het thans voorgelegde voorontwerp overgenomen.

\+

\+ +

Bij het thans voorgelegde voorontwerp, dienen evenwel nog enkele opmerkingen te worden gemaakt. De eerste houdt verband met de wetgeving op de zondagsrust.

Daar het ontwerp geen enkele wijziging in de bestaande wetgeving op de zondagsrust aanbrengt, rijst de vraag, welke gevolgen het gelijktijdig toepassen van die wetgeving en van de ontworpen wet in de praktijk zal meebrengen.

Enkele voorbeelden mogen dit aantonen :

Luidens artikel 2 van de wet van 17 juli 1905 op de zondagsrust in de nijverheids- en handelsondernemingen, gewijzigd bij de wet van 24 juli 1927, "mogen de ... werkgevers, voor het bedrijf van hun ondernemingen, des zondags geen andere personen aan de arbeid houden dan hun gezinsleden, bloedverwanten hoogstens tot in de derde graad, en die met hen inwonen".

.../...

De wet van 1905 verbiedt dus aan gezinsleden niet 's zondags te werken in een winkel die voor de cliënteel toegankelijk is.

Een kleinhandelaar die, bij toepassing van de nieuwe wet, geen andere rustdag dan de zondag heeft gekozen, zal 's zondags niet mogen werken, zelfs niet met leden van zijn gezin, als hij hierbij in aanraking komt met de cliënteel.

Hier ontstaat echter geen wetsconflict. De nieuwe wet zal worden toegepast, want hetgeen zij verbiedt, wordt door de wet van 1905 niet opgelegd. Een recente wet mag dan ook verbieden wat een andere niet verbood.

Een tweede voorbeeld leidt tot een soortgelijke conclusie.

De wet van 1905 verbiedt 's zondags ander personeel dan gezinsleden te doen werken, zelfs al komt men bij dit werk niet in aanraking met de cliënteel.

Is de gekozen rustdag de zondag, dan verbiedt de nieuwe wet op die dag alleen werk waarbij men met de cliënteel in aanraking komt.

Dus andermaal, geen wetsconflict. Hier vult de wet van 1905 de nieuwe wet aan en moet zij worden toegepast, aangezien zij uitdrukkelijk verbiedt hetgeen de andere niet verbiedt.

.../...

Een derde voorbeeld.

Wat zal er gebeuren als een handelaar, bij toepassing van de nieuwe wet, een andere rustdag dan de zondag kiest ? Moet hij dan, bovendien, de bepalingen betreffende de zondagsrust in acht nemen ?

Ja, als men, zoals de Regering van zins is, de wetgeving van 1905 ongewijzigd laat.

Een handelaar die bijvoorbeeld de dinsdag als rustdag heeft gekozen, zal zijn zaak die dag moeten sluiten, omdat hij niet in aanraking met klanten mag komen, maar niets belet hem zijn personeel die dag te gebruiken voor een werk dat geen contact met de klanten vergt.

's Zondags daarentegen mag hij zijn winkel open houden en er met sommige leden van zijn gezin de klanten bedienen ; andere personen mag hij echter voor het drijven van zijn zaak niet te werk stellen.

\+

\+ \+

In artikel 1, § 5, wordt de Koning gemachtigd bijzondere voorwaarden te stellen inzake de toepassing van de wekelijkse rustdag op de venters en leurhandelaars, die hun beroep uitoefenen in de sector bedoeld in § 1 van hetzelfde artikel.

.../...

De woorden : "Niettegenstaande de reglementering betreffende de leurhandel ...", welke die bepaling inleiden, dienen als overbodig te worden geschrapt.

+
+ +

Een straf dient te worden gesteld, niet op overtreding van artikel 1, § 5, maar op overtreding van de besluiten welke de Koning op grond van die bepaling neemt. Derhalve wijzige men het eerste lid van artikel 16 als volgt :

"Artikel 16.-

Overtreding van de artikelen 1, §§ 2 en 4, 3, 8, 11 en 13, alsmede van de besluiten genomen op grond van artikel 1, § 5, wordt gestraft met een geldboete van vijftig frank tot duizend frank".

+
+ +

In het tweede lid van artikel 17, schrijve men :

"In geval van overtreding maken voornoemde ambtenaren en agenten proces-verbaal op dat bewijskracht heeft behoudens tegenbewijs ...".

Le Conseil d'Etat a été saisi antérieurement d'un avant-projet ayant le même objet. Il a proposé , à cette occasion, de notables modifications ainsi qu'un texte nouveau. C'est ce texte que reprend, à quelques modifications près, le présent avant-projet.

\+

\+ +

Cet avant-projet appelle encore quelques observations. La première a trait à la législation sur le repos dominical.

Aucune modification n'étant apportée par le projet à la législation existante sur le repos dominical, la question se pose de savoir à quelles conséquences pratiques aboutira l'application simultanée de cette législation et de la législation nouvelle projetée.

Quelques exemples le montreront.

Aux termes de l'article 2 de la loi du 17 juillet 1905 sur le repos du dimanche dans les entreprises industrielles et commerciales, modifiée par la loi du 24 juillet 1927, "les employeurs ... ne pourront occuper au travail le dimanche, pour l'exploitation de leurs entreprises, des personnes autres que les membres de leur famille, parents au troisième degré au plus, habitant avec eux".

Il résulte de cette disposition que la loi de 1905 ne défend pas, le dimanche, le travail des membres de la famille dans un magasin où la clientèle a accès.

Si, en application de la loi nouvelle, un commerçant de détail n'a pas choisi un jour de repos autre que le dimanche, il lui sera interdit de travailler le dimanche, même avec des membres de sa famille, si ce travail le met en contact avec la clientèle.

Cette situation n'engendrera cependant aucun conflit. Ce sera la loi nouvelle qui s'appliquera, car la loi de 1905 n'impose pas ce que la loi nouvelle défend. Une loi plus récente peut, dès lors, interdire ce qu'une loi plus ancienne ne défendait pas.

Un second exemple aboutit à une conclusion du même ordre.

Selon la loi de 1905, il est défendu de faire travailler le dimanche du personnel autre que les membres de la famille, même si ce travail ne comporte aucun contact avec la clientèle.

Si le jour de repos choisi est le dimanche, la loi nouvelle n'interdit ce jour-là que le travail qui implique un contact avec la clientèle.

Encore une fois, pas de conflit. La loi de 1905 est ici complémentaire de la loi nouvelle et elle devra s'appliquer, puisqu'elle interdit formellement ce que l'autre législation n'interdit pas.

Prenons un troisième exemple.

Qu'en sera-t-il si, en application de la loi nouvelle, un commerçant choisit comme jour de repos un autre jour que le dimanche ? Devra-t-il observer, en outre, les dispositions relatives au repos dominical ?

La réponse est affirmative, si l'on maintient telle quelle la législation de 1905, comme il entre dans les intentions du Gouvernement de le faire.

Supposons que le jour de repos choisi par un commerçant soit le mardi. Ce jour-là, son magasin devra rester fermé, car tout contact avec la clientèle lui est interdit, mais rien ne l'empêchera d'employer son personnel à des travaux qui n'impliquent aucun contact avec la clientèle.

Le dimanche, par contre, il pourra ouvrir son magasin et y assurer le service de la clientèle avec certains membres de sa famille, mais il lui sera interdit de faire travailler d'autres personnes pour l'exploitation de son entreprise.

\+

\+ \+

L'article 1er, § 5, habilite le Roi à prescrire des conditions particulières pour l'application du jour de repos hebdomadaire aux colporteurs et commerçants ambulants exerçant leur profession dans le secteur visé au § 1er.

Les mots "Nonobstant la réglementation relative au commerce ambulant ... ", qui introduisent cette disposition , sont superflus et devraient être omis.

+

+ +

La peine à prévoir devant frapper non pas les infractions à l'article 1er, § 5, mais les infractions aux arrêtés pris par le Roi sur la base de cette disposition , il conviendrait de modifier l'alinéa 1er de l'article 16 comme suit :

"Article 16.-

Les infractions aux articles 1er, §§ 2 et 4 , 3, 8, 11 et 13 , ainsi qu'aux arrêtés pris sur la base de l'article 1er, § 5, sont punies d'une amende de cinquante francs à mille francs".

+

+ +

Dans sa version néerlandaise, l'alinéa 2 de l'article 17 devrait débuter comme suit :

"In geval van overtreding maken voornoemde ambtenaren en agenten proces-verbaal op dat bewijskracht heeft behoudens tegenbewijs ... ".

De kamer was samengesteld uit

de Heren : A. VRANCKX, raadsheer van State, voorzitter,
Messieurs : conseiller d'Etat, président,

G. VAN BUNNEN, raadsheren van State,
K. MEES, conseillers d'Etat,

F. DUCHENE, bijzitters van de afdeling wetgeving,
G. VAN HECKE, assessoren de la section de législation,

Mevrouw : J. DE KOSTER, adjunct-griffier, griffier.
Madame : greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. K. MEES.
Het verslag werd uitgebracht door de H. J. CLAES, substituut.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J. DE KOSTER.

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. K. MEES.
Le rapport a été présenté par M. J. CLAES, substitut.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) A. VRANCKX.